

ἐπ' ἀξιώματι διακρινόμενοι ἄνδρες εἰμίησαν αὐτὰ διὰ τῆς παρουσίας των. Ἐντεῦθεν τὰ καφενεῖα ταῦτα ἐπωνομασθήσαν *Sycolia τῶν Σοφῶν*.

Οἱ Τούρκοι παρεδόθησαν ὡς μανιώδεις εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ποτοῦ τούτου, ἡ δὲ πρωτεύουσα, μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐπληρώθη καφενεῶν· οἱ ἀργοὶ συνηθῶντο ἐν αὐτοῖς, καὶ, ὡς περ τὴν σήμερον οἱ περιοδευτικοὶ μουσικοὶ εἰσέρχονται εἰς τὰ δημόσια κατιστήματα, οὕτω καὶ χορευταὶ, Ἀλμέ-Καβαζιέ καλούμενοι, ἐβύχναζον ἐν αὐτοῖς, ὅπως δὲ ἀγμάτων καὶ χορῶν τέρψωσι τοὺς ἑραστάς τοῦ καφέ. Ἀλλὰ μανιώδης ἠγέρθη θύελλα. Οἱ Ἰερεῖς, προφασιζόμενοι ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἀθρόπων ἐγκατέλιπον τοὺς ναοὺς· χάριν τῶν καφενεῶν, μέγαν διήγειρον τὸν θόρον ἐν Κωνσταντινουπόλει· διέσχυρίσθησαν ὅτι ὁ ἐψημένους καφὲς ἦτο ἄνθραξ, καὶ πᾶν τὸ ἐόν σχέσιν πρὸς τὸν ἄνθρακα ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ. Ὁ μουρῆς ὑποστηρίζας τὴν γνώμην τῶν ἱερέων, ἀπηγόρευσε τὸ ποτὸν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ καὶ διέταξε τὴν κατάργησιν τῶν καφενεῶν· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἡ λατρεία τοῦ καφέ ἀπεκατέστη. Ἐν τοῖς καταστημασιν ἐν οἷς ἐπωλεῖτο ὁ καφὲς, ἤρχισαν τὸ πρῶτον τὰ παίγνια τοῦ σαντρακίου, αἱ συνδιαλέξεις περὶ πεζοῦ λόγου, ποιήσεως, ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν· ἀκολούθως αἱ συνδιαλέξεις περὶ πολιτικῶν καὶ θρησκείας.

Ἐπὶ Ἀμουράτου Γ'. ὁ Μουρῆς, δυσαρστηθείς καθήργησε τὰ καφενεῖα, ἐνεκα τῶν ἐν αὐτοῖς συνηθόντων νεωτεριστῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀπαγόρευσις αὐτῆ μηδεμίαν εἶχε σχέσιν πρὸς τὸν καφὲν καθ' ἑαυτὸν, ἐπετρέπη ἡ κατ' οἶκον χρῆσις αὐτοῦ μετ' οὐ πολὺ δὲ οἱ Τούρκοι, περιφρονήσαντες τὸν Μουρῆν, ἤνοιξαν ἕτερα καφενεῖα πλείονα τῶν προτέρων.

Κατὰ τὸν πόλεμον τῆς Κρήτης, ἐπὶ τῆς ἀνηθότητος τοῦ Μωάμεθ, ὁ μέγας Βεζύρης Κιουπρουλῆς, πολιτικῶν ἐνεκα λόγων, καθήργησεν εὐθύς τὰ καφενεῖα· ἡ αὐστηρότης ὅμως οὕτῃ ἐκπύξθη τὴν πρὸς τὸ ποτὸν τοῦτο κλίσιν τῶν Τούρκων, καὶ συνέτεινε εἰς τὴν μείωσιν τῶν ἐσόδων τῆς Κυβερνήσεως, ἧτις δὲν ἐνέμειναν εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν· ὁ δὲ καφὲς τοσοῦτον κοινὸς κατέστη σήμερον ἐν Τουρκίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ, ὥστε, κατὰ τινὰς συγγραφεῖς, ἐπέχει τόπον οἴνου καὶ, ὡς περ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἄλλαις χώραις, ὑπηρετικὴν τιὰς ἀμοιβῶν ὑποχρέωσιν δίδει χρήματα πρὸς πόσιν οἴνου, οὕτω καὶ ἐν Ἀνατολῇ δίδουσι χρήματα πρὸς πόσιν καφέ. Ὁ σύζυγος ὀποχρεοῦται νὰ προμηθεύῃ καφὲν εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ ἢ πρὸς αὐτὴν δὲ μὴ ἐκπληρώσῃς τοιαύτης ὑποχρέωσιν καθίσταται νόμιμος λόγος διαζυγίου.

B.

Τῷ 1652, ἔμπορος τις ὀνόματι Ἐδουάρδος, ἐπιστρέψας ἐξ Ἀνατολῆς εἰς Ἀγγλίαν, ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ἑλληνικὰ τινὰ ρινόσκοντα τὴν κατασκευὴν τοῦ καφέ, καὶ εἰσῆγαγε τὴν χρῆσιν αὐτοῦ εἰς Λονδίον, ἔπου ἐνοικιωτάτης ἔτυχεν ὑποδοχῆς ὑπὸ τῶν Ἀγγλων, εὐρόντων αὐτὸν σύμφωνον τῇ ὁρέξει των.

Ἐπὶ βασιλείας Καρόλου Β'. ὁ καφὲς τὰς αὐτὰς, ὡς καὶ

ἐν Τουρκίᾳ ὑπέστη δυσκολίας καὶ διωγμούς. Τῷ 1675, διαταγὴ ἐδόθη ὅπως καταργηθῶσιν αἱ τρισχλίαι περίου αἰθούσαι ἐν αἷς προσεφέρετο καφὲς, θεωρηθεῖσαι αὐταῖς ὡς ἐξία ταραχῶν καὶ καταγῶγια διασθοῦσας. Τὸ μίτρον τοῦτο προφανῶς ἐπέκτεινε τὴν χρῆσιν τοῦ ποτοῦ· διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν καφενεῶν ἠύξησε μεγάλως· ἀκολούθως ἡ χρῆσις τοῦ καφέ ἐγκατελείφθη σχεδὸν καθ' ὅλην τὴν Ἀγγλίαν μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων, καθ' οὓς ἡ καταναλωσις αὐτοῦ κατέστη ὑπὲρ ποτε μεγαλύτερα.

Δέκα μόλις ἔτη μετὰ τῆς ὑπὸ τῶν Ἀγγλων παραδοχῆς τοῦ καφέ, εἰσῆλθη εὗτος εἰς Γαλλίαν, ἐν ᾗ διήκιο πρότερον ἐντελῶς ἀγνωστος, καθόσον ὁ Λουναρδος Ραουθάλδος ἀνέφερε περὶ αὐτοῦ κατὰ τὸ 1583. Ὁ Προσπέρους Ἀλπίνος, περιώνυμος ἱατρός ἐν Παταύῳ καὶ μέγας βενεδικτός, ἐξέδωκεν τῷ 1591 ἐν Βενετίᾳ πόνημα φέρον τὴν περιγραφὴν δένδρου ὅπερ εἶχεν ἰδεῖ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ εἰς ὃ εἶδιε τὸ ὄνομα Bon Ban ἢ Boun. Τὸ πόνημα τοῦτο ἔτυχε δευτέρας ἐκδόσεως κατὰ τὸ 1640 εἰς Παταύιον, μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῷ παρατηρήσεων καὶ σχολίων τοῦ Βεολιγγίου, περιφώνου ἱατροῦ Ἰταλοῦ. Ὁ Βάκιων τοῦ Βερολάμου, τῷ 1624, ἐν τῷ πονήματι αὐτοῦ Sylva Sylvarum, ἀνέφερε περὶ τοῦ καφέ ὡς περὶ ποτοῦ οὗ ἡ χρῆσις ἦτο διεσκεδασμένη καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολὴν· ὁ δὲ Μείζνερος συνέταξε, κατὰ τὸ 1621, πραγματεῖαν ἐπὶ τοῦ περιφήμου τούτου φυτοῦ. Ἡ χρῆσις τοῦ καφέ ἤρξατο ἐν Ἰταλίᾳ περὶ τὸ 1645, πληροπορούμεθα μάλιστα, ἐπὶ ἀπὸ τῶν 1644, Ἐνετός τις, ὀνόματι Πέτρος Διλά Βάλλε, (Pietro della valle) μετεκόμισε καφὲν εἰς Μασσαλίαν· ἀδίκως λοιπὸν διέσχυρίσθησαν, ὅτι ὁ Θεοδωτός εἰσῆγαγε πρῶτος τὸν καφὲν εἰς Γαλλίαν, διότι ἡ ἀπὸ τοῦ πρώτου αὐτοῦ ταξειδίου ἐπάνοδος ἐγένετο κατὰ τὸ ἔτος 1657. Οὐ πολὺ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ καφέ εἰς Μασσαλίαν ὑπὸ τοῦ μνησθέντος Ἐνετοῦ, ἕτερός τις ὀδοιπόρος ἔφερεν οὐχὶ μόνον καφὲν, ἀλλ' ἐπίσης καὶ τὰ μικρὰ ἐπιπλα καὶ τὰ ἐκ μουσελίνης καὶ μεταξῆς χρυσοκέντητα καὶ ἀργυροκέντητα χειρόμακτρα τὰ πρὸς χρῆσιν τοῦ καφέ συνηθῆ ἐν Τουρκίᾳ· ἀλλὰ κατὰ ταύτην τὴν ἐποχὴν, ὁ καφὲς, ἦτο μόνον ἀντικείμενον περιεργείας. Ἐν τοσοῦτῳ, κατὰ τὸ 1660, πλείστοι τῶν ἐμπόρων ἐκ Μασσαλίας, ἐπὶ πούν χρόνον εἰς ἀνατολὴν διατρίψαντες καὶ εἰδισθέντες μὲ τὸ ποτὸν τοῦτο, ἔφερον ἐξ Αἰγύπτου σάκκουσιν τινὰς. Ἐκ Μασσαλίας, ἡ χρῆσις τοῦ καφέ εἰσῆλθη εἰς Λουγδουον καὶ τὰς πλησιοχώρους ἐπαρχίας.

Ἐν Μασσαλίᾳ, κατὰ τὸ 1671, ἠνοίχθη τὸ πρῶτον ἐν Γαλλίᾳ ἐργαστήριον ἐν ᾧ ἐπωλεῖτο καφὲς· ἐτοποθεῖτο δὲ τὸ ἐργαστήριον τοῦτο εἰς τὰ πέριξ τοῦ Ἡ χρῆσις τοῦ καφέ κατέστη γινικὴ ἐν Μασσαλίᾳ, παρὰ τὰς προκλήσεις τῶν ἱατρῶν, διεσχυριζομένων ἐτι οὐδόπως ἤρμωζεν οὕτος εἰς τοὺς κατοίκους τῶν κλιμάτων μας. Ἀλλ' ἐν Παρισίῳ ἦτο σχεδὸν ἀγνωστος. Γινώσκωμεν μόνον, ὅτι ἐπὶ Λουδοβίκου, ἐπωλεῖτο ὑποκάτω τοῦ Petit Chatelet ἀρίστημα καφὲς, ὑπὸ τὸ ὄνομα Καϊθέ· ἀλλὰ πολὺς παρὰ τὸν χρόνον πρὶν τὸ ποτὸν τοῦτο εὐνοικῆς τύχη ὑποδοχῆς